

ærede Minister ikke vil have denne Lov uden Loven om Menighedsraad, maa det blive hans Ansvar, om den ikke kommer ud. Vi have villet gøre vort til, at det blev muligt, at den kom ud allerede i denne Samling. — Med Hensyn til det vidtløftige Kirkesangerspørgsmaal glæder det mig, at den højtærede Ministers Betragtning er den samme som min, den nemlig, at det bør være et gensidigt frit Forhold. Jeg kan ikke forstaa Flertallets Ændringsforslag; thi den Udtalelse, som den ærede Ordfører fremkom med, er mig ikke ganske klar. Han sagde: Tidligere stod der i Forslaget, som det foreligger fra den højtærede Minister, at Kirkesangerne skulle være „pligtige“ til at forrette Tjeneste, naar de paagældende Menighedsmedlemmer ønske deres Medvirken. Nu staa der blot, at de skulle være „berettigede“ dertil, naar de paagældende Menighedsmedlemmer ønske deres Medvirken. Altsaa, den sidste Sætning staa der i begge Tilfælde, men den ærede Ordfører vil vist, hvis han læser denne Sætning lidt nærmere igennem, se, at den passer; hvis der staa, at de ere pligtige, men at den er ganske umulig, naar der staa, at de ere berettigede; thi hvis de ere berettigede, er det dem, der have Ret til at forrette Tjeneste ved alle saadanne Lejligheder. Man kan ikke være berettiget til noget, naar andre ville have en til det. Hvad vil det sige? Ja, det vil ingen Ting sige paa Dansk, det er malebarisk. Jeg skal nu overraske Ordføreren med, at jeg paa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hammerichs) og egne Vegne vil tage vort Forslag tilbage. Det troede han ikke, vi vilde gøre, men det ville vi gøre; vi ville tage vort Forslag til denne Paragraf tilbage, men jeg forudsætter rigtignok saa ogsaa, at den ærede Ordfører tager sit Forslag tilbage. Da det er ganske meningsløst, kunne vi ikke stemme for det. Men lad os nu gøre det Arbejde til 3die Behandling, som vi skulde have gjort til 2den Behandling, nemlig se at faa et Forslag sammenarbejdet af alle de forskellige Forslag, som foreligge om denne Sag. Med Hensyn til den borgerlige Begravelse glædede det mig meget at høre den højtærede Ministers Udtalelse. Jeg staa for mit Vedkommende paa ganske

samme Standpunkt som han, og jeg vil ønske, at der maa forundes den højtærede Minister Tid til at faa udarbejdet dette Forslag i en af de nærmest følgende Samlinger, saaledes at vi kunne faa Sage frem. Jeg ønsker det baade af borgerlige og af kirkelige Grunde. Jeg ønsker, at der ved Begravelser maa blive Frihed, saa det ikke skal være nødvendigt for Folkekirkens Medlemmer at have en Præst med. Jeg ønsker det for deres Skyld, som ville være fri for Præsten. Men jeg ønsker det ogsaa for Præsternes Skyld, thi der er ingen uhyggeligere Byrde, der ligger paa en Præst end dette at skulle tale ved alle mulige Begravelser over Folk, som han slet ikke kender; medens man stiller det ganske urimelige Forlangende til Præsterne, at de skulle staa og tale om den afdøde Person. Folk ville som Regel ikke nøjes med, at Præsten holder en almindelig religiøs Tale, de forlange af ham, at han skal sige noget om den afdøde, som han slet ikke kender. Og saa fortæller Familien Præsten adskilligt om den døde. Somme Tider er det rigtigt, undertiden er det galt, undertiden misforstaa Præsten det, og deraf kommer det uhyggelige, som vi vist alle kende, at det ikke saa sjældent hænder ved en Begravelse, at en stakkels Præst staa og siger noget om den afdøde, som de allerfleste af dem, der sidde der, vide slet ikke passer. Det er jo endogsaa undertiden saadan, at Følget i et Øjeblik, hvor man dog plejer at være alvorlig stemt, er lige ved at bryde ud i Latter, fordi der kommer den Slags urimelige Misforstaaelser frem. Dette er ikke Præsternes Skyld alene, det er lige saa meget Befolkningens Skyld, naar den forlanger, at Præsten skal tale personligt om den afdøde, som han ikke kender. Jeg vilde ønske, at man kunde komme bort fra dette, og at der kunde blive talt om den døde af Folk, der kendte ham. Men selvfølgelig maatte dette foregaa sømmeligt og med Orden, og det er slet ikke saa nemt at sige, paa hvad Maade en saadan Begravelse skulde ordnes paa Kirkegaarden. Der maatte være en Ledelse til Stede; for uden videre at sige, at enhver, der har Lyst, kan staa op og tale ved Graven, det gaar virkelig ikke an. Jeg har undertiden set